

ВЪЗВРАТНИ ГЛАГОЛИ
Les verbes pronominaux
[ле верб прономино]

Възвратните частици във френския език са следните:

	Единствено число	Множествено число
1 л.	me	nous
2 л.	te	vous
3 л.	se	se

Ще спрегнем например глагола **se préparer** [съ **препаре**] /приготвям се/ в сегашно време на изявително наклонение:

➤ **Formes affirmatives** [форм зафирматив] /положителни форми/

	Единствено число	Множествено число
1 л.	Je <u>me</u> prépare [жъ мъ препар] /аз се приготвям/	Nous <u>nous</u> préparons [ну ну препарон] /ние се приготвяме/
2 л.	Tu <u>te</u> prepares [тю тъ препар] /ти се приготвяш/	Vous <u>vous</u> préparez [ву ву препаре] /вие се приготвяте/
3 л.	Il <u>se</u> prépare [ил съ препар] /той се приготвя/ Elle <u>se</u> prépare [ел съ препар] /тя се приготвя/	Ils <u>se</u> préparent [ил съ препар] /те се приготвят/ Elles <u>se</u> préparent [ел съ препар] /те се приготвят/

➤ **Formes négatives** [форм негатив] /отрицателни форми/

Отрицателните форми образуваме като поставим **NE** и **PAS** съответно преди възвратната частица и след глаголната форма, например за глагола **se présenter** [съ **презанте**] /представям се/:

	Единствено число	Множествено число
1 л.	Je <u>ne</u> <u>me</u> présente <u>pas</u> [жъ нъ мъ презант па] /аз не се представям/	Nous <u>ne</u> <u>nous</u> présentons <u>pas</u> [ну нъ ну презантон па] /ние не се представяме/
2 л.	Tu <u>ne</u> <u>te</u> présentes <u>pas</u> [тю нъ тъ презант па] /ти не се представяш/	Vous <u>ne</u> <u>vous</u> présentez <u>pas</u> [ву нъ ву презанте па] /вие не се представяте/
3 л.	Il <u>ne</u> <u>se</u> présente <u>pas</u> [ил нъ съ презант па] /той не се представя/ Elle <u>ne</u> <u>se</u> présente <u>pas</u> [ел не съ презант па] /тя не се представя/	Ils <u>ne</u> <u>se</u> présentent <u>pas</u> [ил нъ съ презанте па] /те не се представят/ Elles <u>ne</u> <u>se</u> présentent <u>pas</u> [ел нъ съ презант па] /те не се представят/

➤ **Formes interrogatives** [форм зентерогатив] /въпросителни форми/

- с инверсия → възвратната частица излиза на предна позиция, а личното местоимение поставяме с тире след глаголната форма, например за глагола **se laver** [съ лаве] /мия се/

	Единствено число	Множествено число
1 л.	<i>не се употребява подобна форма за 1 л. ед.ч.</i>	Nous lavons – nous? [ну лавон ну] /мием ли се/
2 л.	Te laves – tu? [тъ лав тю] /миеш ли се/	Vous lavez – vous? [ву лаве ву] /миете ли се/
3 л.	Se lave – t – il? [съ лав тил] /мие ли се той/ Se lave – t – elle? [съ лав тел] /мие ли се тя/	Se lavent – ils? [съ лав тил] /мият ли се те/ Se lavent – elles? [съ лав тел] /мият ли се те/

- без инверсия → поставяме частицата **est – ce que** пред личното местоимение, без да правим други размествания:

	Единствено число	Множествено число
1 л.	Est – ce que je me lave ? [ескъ жъ мъ лав] /мия ли се/	Est – ce que nous nous lavons? [ескъ ну ну лавон] /мием ли се/
2 л.	Est – ce que tu te laves? [ескъ тю тъ лав] /миеш ли се/	Est – ce que vous vous lavez? [ескъ ву ву лаве] /миете ли се/
3 л.	Est – ce qu’il se lave? [ескил съ лав] /мие ли се той/ Est – ce qu’elle se lave ? [ескел съ лав] /мие ли се тя/	Est – ce qu’ils se lavent? [ескил се лав] /мият ли те/ Est – ce qu’elles se lavent ? [ескел съ лав] /мият ли се те/

➤ Възвратни глаголи в повелително наклонение:

	Положителни форми	Отрицателни форми
2 л. ед.ч.	Prépare – toi! [препар тоа] /приготви се!/	Ne te prépare pas! [нъ тъ препар па] /не се приготвяй!/
1 л.мн.ч.	Préparons – nous! [препарон ну] /да се приготвим!/	Ne nous préparons pas! [нъ ну препарон па] /да не се приготвяме!/

2 Л.МН.Ч.	Préparez - vous! [препаре ву] <i>/пригответе се!/ </i>	Ne vous préparez pas! [нъ ву препаре па] <i>/не се приготвяйте!/ </i>
-----------	--	---

Текст

Le matin il se réveille et il se lève. Il va dans **la salle de bains**. Il se lave, il se brosse les **dents**, il se rase et il se **peigne**. **Puis** il s'**habille vite** et sorte. **Il y a du monde** dans le **métro**. Les **gens se bousculent** et ils se **dépêchent** pour aller au **travail**.

[лъо матен ил съ ревей е ил съ лев. Ил ва дан ла сал дъ бен. Ил съ лав, ил съ брос ле дан, ил съ раз е ил съ пенъ. Пюи ил сабий вит е сорт. Илиа дю монд дан лъо метро. Ле жан съ бускуол е ил съ депеш пур але о травай.]

/Сутрин той се събужда и става. Отива в банята. Той се измива, мие си зъбите, бръсне се и се реше. После се облича бързо и излиза. В метрото има много хора. Те се блъскат и бързат, за да отидат на работа./

Нови думи

un matin	ън матен	сутрин
se réveiller	съ ревейе	събуждам се
se lever	съ лъве	ставам
la salle de bains	ла сал дъ бен	баня
se laver	съ лаве	мия се, измивам се
se broser les dents	съ бросе ле дан	мия си зъбите
se raser	съ разе	бръсна се
se peigner	съ пенъе	реша се
puis	пюи	после, след това
s'habiller	сабийе	обличам се
vite	вит	бързо
il y a du monde	илиа дю монд	има много хора
un métro	ън метро	метро
des gens	де жан	хора
se bousculer	съ бускуоле	блъскам се
se dépêcher	съ депеше	бързам
un travail	ън травай	работа